Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME
DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van het strategisch beleidsplan Kustvisie

Samenvatting

De zeespiegel stijgt door de opwarming van de aarde. Om de Vlaamse kust te beschermen tot 2050, voeren we sinds 2011 het 'Masterplan Kustveiligheid' uit. Het ontwerp van het strategisch beleidsplan Kustvisie gaat hierin verder en streeft naar een beschermingsstrategie voor de zeer lange termijn.

Wat doet Kustvisie exact?

Met Kustvisie wordt een kansrijk kustbeschermingslint aangeduid waarbinnen – in de toekomst – kustbeschermingsmaatregelen kunnen genomen worden om de kust en het achterland te beschermen tegen een duizendjarige vloedstorm bij +1, +2 en +3 m zeespiegelstijging. Per zone wordt in een stappenplan vastgelegd welk(e) type(s) kustbeschermingsmaatregel(en) genomen zal/zullen worden. Aan dat lint worden geen rechtsgevolgen gekoppeld.

Hierbij werd verder gekeken dan kustbescherming alleen. De ambitie is immers om op een haalbare manier te zorgen voor een beschermde, toekomstgerichte en aantrekkelijke kuststreek. Zo wordt dit plan meer dan kustbescherming en kunnen we maximaal tot een kansrijke, overkoepelende strategie komen voor de kuststreek.

Op basis van het co-creatie onderzoekstraject, de resultaten van het ontwerp Plan-MER, Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse en tal van andere onderzoeksrapporten wordt het volgende voorkeursalternatief als langetermijnstrategie voorgesteld:

<u>Strandzones</u>
Voor elk van de vier strandzones wordt het alternatief 'Zeewaarts' voorgesteld.
In het alternatief 'Zeewaarts' worden de huidige hoog- en laagwaterlijn op termijn in één of meerdere stappen gemiddeld "een honderdtal" meter zeewaarts verplaatst. Hierbij worden het strand en de duinen en dijken stapsgewijs opgehoogd.

Zo kan overal minstens de huidige droog strandbreedte behouden blijven, zelfs als er voor de breedste maatregel, nl. de aanleg van een duin voor dijk of duin voor duin, gekozen wordt.Er wordt als het ware een "zone" ingeschoven tussen de bestaande bebouwing / dijk en het strand, waarbinnen de kustbeschermingsmaatregelen kunnen genomen worden.Aan de strandzones zijn er de komende decennia vooral extra strandsuppleties noodzakelijk.

Onze stranden blijven dus minstens even breed als vandaag. Op een aantal locaties worden de stranden op termijn zelfs breder dan vandaag. Dit creëert ecologisch robuustere strandecosystemen en is positief voor toerisme en recreatie. Waar er vandaag al duinen zijn, kiezen we er nu al voor om enkel op zandige oplossingen in te blijven zetten. Ook elke badstad kan in alternatief 'Zeewaarts' op termijn door een duinengordel beschermd worden. Maar ook harde dijken of hybride oplossingen kunnen in badsteden locatie specifiek gekozen worden.

Een optimale timing en fasering dient de komende jaren nog in verder detail uitgewerkt te worden.

Havenzones

Om nautische redenen moet de haventoegang van de voorhaven van Zeebrugge open blijven. Een eerste ophoging is daar nodig voordat de zeespiegel 40 cm gestegen is. Om de impact van ophogingen zo beperkt mogelijk te houden moeten deze goed gespreid worden over de komende 35 à 40 jaar.

De jachthaven van Zeebrugge moet ook tegen het moment dat de zeespiegel 40 cm gestegen is door een stormvloedkering of sluis beschermd worden. Dit dient ten laatste rond 2040 beslist te worden.

In de haven van Blankenberge dient tegen het moment dat de zeespiegel 30 cm gestegen zal zijn een stormvloedkering of een sluis aangelegd te zijn. Dit dient ten laatste rond 2030 beslist te worden en tegen 2050 uitgevoerd te worden.

In de haven van Oostende moeten maatregelen genomen worden voordat de zeespiegel 30 cm gestegen is. Deze kunnen bestaan uit, ofwel een ophoging rondom de hele haven, ofwel een stormvloedkering ofwel een sluis inclusief verlenging van de bestaande havendammen met 900 m. Uit de resultaten van de MKBA en het Plan-MER blijkt dat een ophoging rondom de haven te verkiezen is tot +1 m zeespiegelstijging om daarna een stormvloedkering te bouwen in de havenmond. Anderzijds wenst de haven van Oostende dat de haven op termijn zeewaarts uitgebreid wordt.

In de haven van Nieuwpoort dient - bovenop een (hogere en sterkere) stormvloedkering zoals die al momenteel in aanbouw is in de havenmond - op termijn een sluis (incl. pompgemalen voor de afwatering van het hinterland) toegevoegd te worden ter hoogte van de Langbrug (zijde jachthaven). Van de onderzochte alternatieven bleek uit de passende beoordeling dit het enige redelijke alternatief.

Om de keuzes voor de kusthavens weloverwogen te kunnen maken en hiervoor ook het nodige draagvlak te krijgen, wordt voorgesteld om de komende jaren een Toekomstvisie voor zowel de commerciële (Zeebrugge en Oostende) als de jachthavens (Blankenberge, Nieuwpoort, Zeebrugge en Oostende) op te maken. De output van deze studies zullen het debat en de te maken keuze voor de haven van Oostende en de jachthavens van Blankenberge en Zeebrugge voeden. Deze studies zijn opgenomen in het korte termijn actieplan (zie verder).

Actieplan 2024 – 2034

Om Kustvisie, en daarmee onze lange termijn kustbescherming, op termijn te kunnen realiseren, moeten we de volgende 10 jaar de eerste vervolgacties ondernemen. Daarom is in het ontwerp van Strategisch Beleidsplan tevens een eerste actieplan 2024-2034 opgenomen. Een aantal acties hiervan worden als prioritair uit te voeren aangewezen.

Zo dient er op korte termijn een economische toekomstvisie en een recreatieve toekomstvisie voor de kusthavens te komen. Dit is cruciaal om voor 2030 voor de havens van Oostende en Blankenberge keuzes inzake kustbescherming voor de korte termijn te maken. Maar de havens en strandzones eromheen vormen één geheel. Daarnaast is er daarom op korte termijn ook nood aan de opmaak van een natuurontwikkelingsvisie, een visie hoe de bebouwde ruimte zal aansluiten op de toekomstige extra kustbeschermingsmaatregelen, een toeristisch-recreatieve toekomstvisie en een kansrijke beheervisie voor alle stranden en duinen. Dit kan leiden tot aanpassingen en landinwaartse uitbreidingen van het beschermingslint.

Voorts werden er acties voorzien om de eerste noodzakelijke terreinacties meer in detail te plannen en te ontwerpen en werden nog een groot aantal kennislacunes gedetecteerd. Via een monitoringsprogramma en onderzoeks- en kennisprogramma willen we deze ontbrekende kennis vergaren en vervolgens ook delen.

Daarnaast is er ook de nodige afstemming en samenwerking nodig om waar mogelijk kustbescherming, natuurbeheer en natuurontwikkeling, toerisme en recreatie, economische ontwikkelingen, het omgaan met verzilting en het verzekeren van een goede afwatering (in het kader van integraal waterbeheer van het hinterland) te laten samen sporen.

Om dit alles te stroomlijnen en goed aan te sturen is de uitbouw van een goed functionerende samenwerkings- en bestuursstructuur prioritair. Gezien de verruiming van de scope van Kustvisie krijgt naast de minister van Mobiliteit en Openbare Werken, ook de minister(s) van Omgeving en Toerisme een trekkende rol. In de ambtelijke stuurgroep worden naast de leidende ambtenaren van het departement Mobiliteit en Openbare Werken en het agentschap Maritieme Dienstverlening & Kust en (het kabinet van) de gouverneur van West-Vlaanderen (als vertegenwoordiger van de kustgemeenten), ook het agentschap Natuur en Bos, het departement Omgeving en Toerisme Vlaanderen opgenomen. In het ontwerp van strategisch beleidsplan worden de krijtlijnen voor deze nieuwe structuur uiteengezet. Er wordt voorgesteld om deze krijtlijnen goed te keuren en deze structuur al in 2024 verder vorm te geven, zodat deze ten laatste eind 2024 operationeel is.

Gezien de zeer positieve ervaringen tijdens het co-creatie onderzoekstraject de afgelopen jaren, kiezen we resoluut om ook in de toekomst zoveel mogelijk op co-creatieve wijze alle deelprojecten van Kustvisie uit te voeren. We zetten daarbij in op een co-creatieve samenwerking tussen wetenschap – economie – overheid – publiek – omgeving. Een verdeling van de kosten voor uitvoering van het eerste actieplan 2024-2034 werd uitgewerkt. Maar ook de lange termijn financieringsstrategie en de inzet van de nodige juridische instrumenten zijn prioritaire acties om de komende decennia tot een vlotte realisatie op het terrein over te kunnen gaan.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het co-creatie onderzoekstraject Kustvisie valt onder het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare werken, en komt tegemoet aan operationele doelstelling 7.3 van de beleidsnota: 'Vlaanderen beveiligen tegen overstromingen en droogterisico':

Een stijgende zeespiegel vormt een extra uitdaging om onze kust blijvend te beschermen en de veiligheid van de bevolking te garanderen. Het project Kustvisie onderzoekt welke aanpak nodig is om onze kust en het achterland ook op lange termijn te beschermen tegen de zeespiegelstijging, in lijn met de meest recente voorspellingen en wetenschappelijke inzichten.

Bij de verdere opmaak tot het strategisch beleidsplan kan o.a. ook tegemoetgekomen worden aan de operationele doelstelling 5 *"We versterken het natuurlijke karakter van de kust" van de strategische doelstelling 1 van de beleidsnota Omgeving,* alsook de operationele doelstelling 1 *"Natuur en biodiversiteit als onderdeel van klimaatadaptatie- en mitigatiebeleid" van de strategische doelstelling 4.*

Dit geeft ook deels uitvoering aan de volgende onderdelen van het regeerakkoord:

- 2.2.2.6 Realisatie op het terrein via geïntegreerde gebiedsgerichte projecten
- 2.3.6: Vlaamse kust en Noordzee;
- 2.4.2.2: Water: we investeren in een robuust watersysteem

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 22/12/2017 nam de Vlaamse Regering de startbeslissing om een 'Kustvisie' te maken . Er werd toen besloten om dit via de procedure Complexe Projecten te doen. (VR 2017 2212 DOC.1384/1)

De uitvoering van het Masterplan Kustveiligheid uit 2011 is ondertussen vergevorderd en zal onze kust tot minstens +30 cm zeespiegelstijging beschermen. Het doel van Kustvisie is om onze kust ook daarna tot minstens 2100 te kunnen blijven beschermen tegen overstromingen uit zee.
Er werd besloten uit te gaan van de strategische beleidsoptie "beschermen" waarbij bewoning, leefomgeving en economie grotendeels ongewijzigd blijven, met uitzondering van de introductie van nieuwe waterkerende infrastructuur of wijziging van bestaande infrastructuur. De centrale doelstelling van het project Kustvisie was alle mogelijke beschermingsmethodes op strategisch niveau te onderzoeken:
• op de huidige dijk
• op of nabij het strand
• in de zee

Ondanks de inhoudelijke voortgang die geboekt werd, bleek het begin 2021 op procedureel vlak moeilijk om progressie te boeken binnen het kader van de procedure Complexe Projecten. De ervaring van die periode leidde tot de conclusie dat het procedureel kader niet strookt met de aard van het project. Daarom besliste de Vlaamse Regering op 25/06/2021 het project Kustvisie verder te zetten buiten het kader van de procedure Complexe Projecten. Er werd besloten om Kustvisie verder uit te werken binnen een kader sui-generis waarbij een geïntegreerd onderzoek gevoerd wordt dat ingebed wordt in een traject van co-creatie. (VR 2021 2506 DOC.0712/1)

Dit co-creatie onderzoekstraject startte eind 2021 en werd in maart 2023 afgerond.

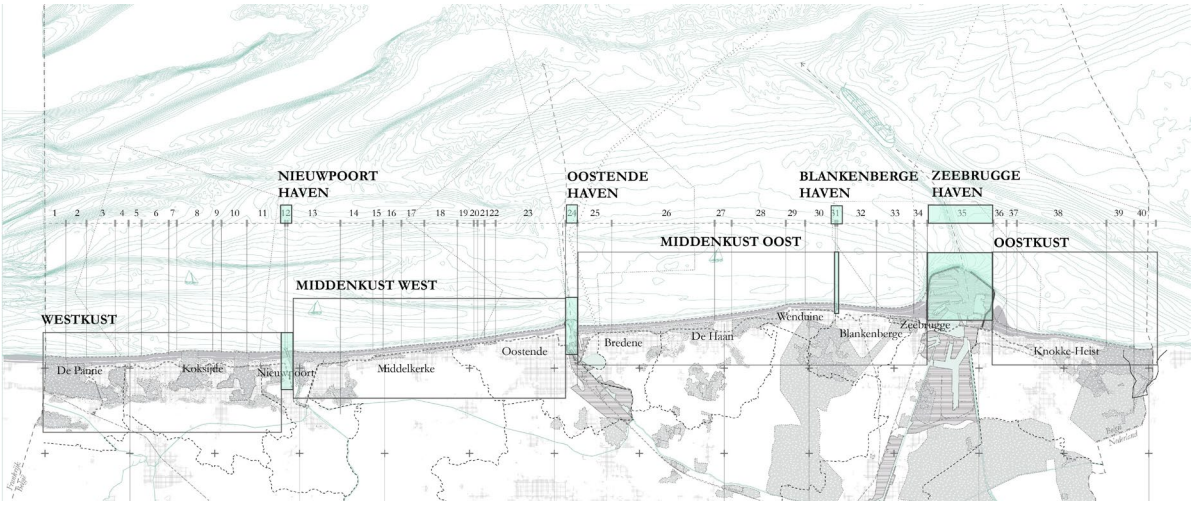

Opdeling in strand- en havenzones

Voor het onderzoek werd de kust opgedeeld in vier strandzones en de vier kusthavenzones. Op basis van dit co-creatie onderzoekstraject werden al een heleboel alternatieven als 'niet redelijk' beoordeeld. Zo werden voor de strandzones oplossingen met eilanden of eilandbogen of oplossingen waarbij we op termijn een stuk strand zouden verliezen als 'niet redelijk' beoordeeld. De overblijvende redelijke alternatieven worden in de onderzoeksnota per strandzone en per kusthaven beschreven.

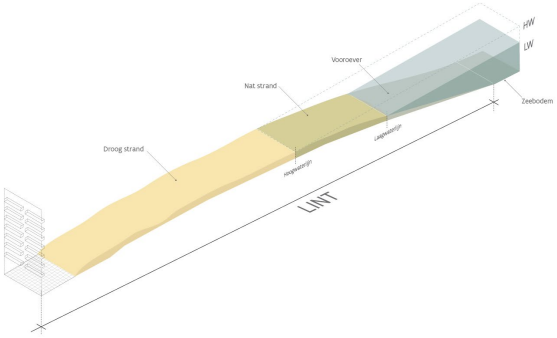

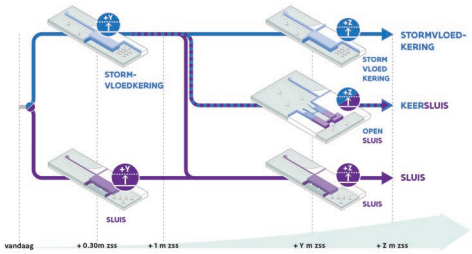

Schematische weergave Lint t.h.v. strandzones en schematische weergave stappenplan t.h.v. havens

Elk alternatief voor een zone bestaat uit een "kustbeschermingslint" voor die zone (de maximaal benodigde ruimte om de benodigde kustbeschermingsmaatregelen tot 3 meter zeespiegelstijging uit te voeren) en een strategisch stappenplan voor die zone met ofwel één toekomstpad waarin op hoofdlijnen is beschreven tegen welke momenten van zeespiegelstijging de diverse kustbeschermingsmaatregelen die op dit toekomstpad op hoofdlijnen zijn beschreven uitgevoerd moeten worden. Ofwel bestaat het strategisch stappenplan uit meerdere mogelijke toekomstpaden, waarbij aangegeven is tegen welk(e) moment(en) er moet gekozen worden welk pad gevolgd zal worden. In dat geval wordt aan de toekomstige generaties nog keuzevrijheid geboden. In de bijhorende documenten worden ook de niet-redelijke alternatieven beschreven, alsook de criteria en de beoordeling per criterium voor elk onderzocht alternatief.

Op 16/12/2022 legde de minister van Mobiliteit en Openbare Werken een mededeling aan de Vlaamse Regering voor met een stappenplan om de resultaten van het co-creatie onderzoekstraject beleidsmatig te verankeren. (VR 2022 1612 MED.0452/1BIS) Hierin werd voorgesteld om op korte termijn (2023-2024) op Vlaams niveau een strategisch beleidsplan op te maken (en bijhorende strategische Plan-MER, MKBA en geïntegreerd onderzoek), waarin het te verkiezen aaneengesloten 'kustbeschermingslint' langsheen de ganse kust, principieel verankerd wordt, evenals bijhorende strategische stappenplannen per zone met beslis- en actiemomenten en een eerste operationeel actieplan 2024-2034 (ondersteund door een instrumentenmix). Er werd ook voorgesteld om op korte termijn (2023-2024) op federaal niveau het voorgestelde kustbeschermingslint, zoals voorzien in het strategisch beleidsplan, mee in het Marien Ruimtelijk Plan 2026-2034 op te laten nemen. De aanvraag hiervan werd al overgemaakt aan de federale overheid.

Op 21/04/2023 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de startbeslissing voor de opmaak van het strategisch beleidsplan i.k.v. Kustvisie (VR 2023 2104 DOC.0364 1ter). Daarmee hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de voorgestelde werkwijze om het ontwerp van het strategisch beleidsplan via werkbanken en beleidscommissie op te maken samen met de opmaak van een Plan-MER en MKBA op basis van geïntegreerd onderzoek. De Vlaamse Regering gaf ook aan dat het ontwerp van het strategisch beleidsplan eind 2023 voor principiële goedkeuring

aan de Vlaamse Regering dient te worden voorgelegd, alvorens het begin 2024 in openbaar onderzoek zal gaan.

2. INHOUD

Het ontwerp van strategisch beleidsplan wordt verderop in deze nota voorgesteld en omvat drie grote luiken.

1/ Strategische visie voor de lange termijn

Dit luik omvat de doelstellingen en ambities, het (voorstel van) voorkeursalternatief van het kustbeschermingslint (op kaart ingetekend) en een strategisch stappenplan per deelzone (afgemeten ten aanzien van de (evoluerende) zeespiegelstijging). Ook de strategische aanbevelingen uit het co-creatie onderzoekstraject (zie hierna) zijn in de mate van het mogelijke al in dit luik meegenomen.

In sommige zones aan de kust bevat het strategisch stappenplan voor die zone slechts één mogelijk toekomstpad meer. In deze zones is dus – op strategisch niveau - al heel duidelijk wat de aangewezen kustbeschermingsmaatregelen zijn tot en met 3 meter zeespiegelstijging. Op projectniveau laat dit echter wel nog veel ontwerpruimte.

- Waar er vandaag al duinen zijn, kiezen we sowieso voor een duin voor duin oplossing
- In de haven van Nieuwpoort en de voorhaven van Zeebrugge blijft na het onderzoek ook maar één redelijk toekomstpad over.

In een aantal zones aan de kust bevat het strategisch stappenplan nog twee of meer mogelijke toekomstpaden. In veel strandzones is er nog veel tijd vooraleer tussen deze toekomstpaden gekozen moet worden. In de havens is er wel de komende jaren prioritair nood aan een economische én recreatieve toekomstvisie om een keuze tussen de resterende mogelijke toekomstpaden mogelijk te maken.

- In badsteden dient op termijn nog de keuze gemaakt te worden tussen het verhogen en verbreden van de dijk, de aanleg van een duin voor de bestaande dijk of een gecombineerde oplossing van dijk en duin.
- In de jachthaven van Blankenberge en de jachthaven van Zeebrugge dient respectievelijk ten laatste tegen 2030 en tegen 2040 gekozen te worden tussen de aanleg van een sluis of een stormvloedkering.
- In de haven van Oostende dient ten laatste tegen 2030 gekozen te worden om de haven rondom verder op te hogen of om een stormvloedkering aan te leggen of om twee sluizen in combinatie met de verlenging van de strekdammen aan te leggen.

Zowel het kustbeschermingslint als de strategische stappenplannen per zone zijn dynamisch en kunnen op basis van nieuwe inzichten in de toekomst ten allen tijde bijgestuurd worden. Denk bijvoorbeeld aan bijsturing vanuit de nog uit te werken economische visie voor de havens (bv. als er besloten wordt om een haven zeewaarts uit te breiden) of vanuit de uit te werken natuurontwikkelingsvisie (bv. als hierin besloten wordt om "kerven" op één of meer plaatsen in de duinenrij te creëren), of vanuit de continue visievorming voor de uitbouw van een kansrijk kustbeschermingslint enz. (allen opgenomen in het actieplan Kustvisie).

2/ Eerste actieplan 2024-2034 voor de korte termijn (de komende 10 jaar uit te voeren)

Gezien de onzekerheid over de exacte snelheid waarmee de zeespiegel zal stijgen, is het niet mogelijk om nu al tot decennia in de toekomst het exacte moment vast te leggen waarop elke actie genomen moet worden om het lange termijn voorkeursalternatief te realiseren.
Samen met de betrokken stakeholders en gevoed door de aanbevelingen uit het co-creatie onderzoekstraject werd een lijst van acties opgemaakt die de komende 10 jaar dienen opgestart te worden.

Het eerste actieplan wordt gelijktijdig met de langetermijnvisie voorgelegd omdat een aantal van deze acties prioritair – al in 2024 – opgestart moeten worden. En om ook zonder tijdsverlies na de definitieve goedkeuring van de langetermijnvisie de rest van het actieplan 2024-2034 uit te kunnen voeren. Bijkomend voordeel is dat alle burgers zich tijdens het openbaar onderzoek over de langetermijnvisie i.k.v. Kustvisie, tegelijk ook over de concrete acties op de korte termijn kunnen uitspreken.

De acties worden verder bondig aangehaald; de aanbevelingen staan in meer detail beschreven in de synthesenota van het co-creatie onderzoekstraject (online terug te vinden op www.kustvisie.be).

3/ Voorstel van samenwerkings- en bestuursstructuur

Tot slot omvat het strategisch beleidsplan een voorstel van samenwerkings- en bestuursstructuur om het strategisch beleidsplan Kustvisie de komende decennia uit te voeren, op te volgen en aan te sturen. Er wordt voorgesteld om deze structuur al in 2024 verder uit te werken en te operationaliseren.

A. STRATEGISCHE VISIE VOOR DE LANGE TERMIJN

Omdat met Kustvisie verder wordt gekeken dan kustbescherming, is eerst op zoek gegaan naar een gedragen kader van ambities: "waaraan dient kustbescherming te voldoen om 'kansrijk' te zijn?"

Het kader van Ambities, of ook wel het DNA van Kustvisie, **geeft daarmee richting en schept een kader** voor toekomstige ontwikkelingen, gerelateerd aan of met een mogelijke impact op de kustbescherming.

Naast de hoofdambitie om onze kust te blijven BESCHERMEN, zijn even belangrijke hoofdambities om TOEKOMSTGERICHTE, AANTREKKELIJKE en HAALBARE kustmaatregelen te nemen. Elk van deze vier hoofdambities werd in drie tot vijf subambities per hoofdambitie doorvertaald. Een overzicht hiervan wordt schematisch hieronder gegeven. In het ontwerp strategisch beleidsplan wordt elke hoofdambitie en subambitie in meer detail beschreven.

De 4 hoofdambities en de 15 subambities van het Kader van Ambities werden elk aan één of meer evaluatiecriteria gelinkt. Dit evaluatiekader met meer dan 60 evaluatiecriteria liet toe om - over de sectoren heen – het overzicht te bewaren van de kansen én uitdagingen.

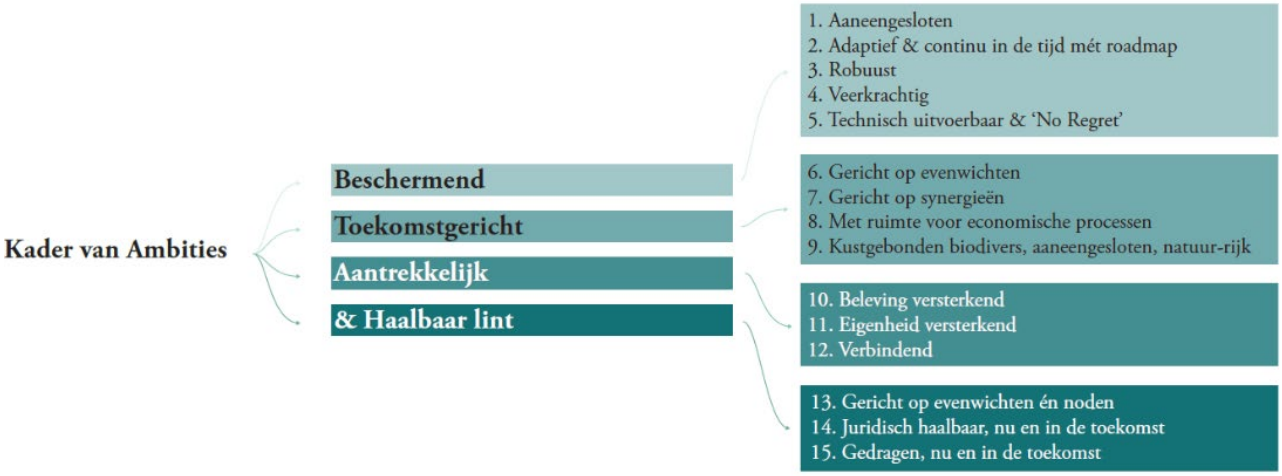

Op basis van de evaluatie van alle redelijke alternatieven aan de hand van deze evaluatiecriteria en het tot op heden geleverde onderzoek wordt voor de strandzones en de 4 kusthavens de volgende strategische visie voorgesteld:

- De strandzones: alternatief 'Zeewaarts'

- De Haven van Zeebrugge: een 'Open' voorhaven in combinatie met het openhouden van alle redelijke alternatieven voor de jachthaven, met een keuze voor één van de redelijke alternatieven ten laatste in 2040
- De haven van Blankenberge: alle redelijke alternatieven voor de jachthaven voorlopig behouden. Een keuze voor één van de redelijke alternatieven moet wel ten laatste in 2030 gemaakt zijn.
- De haven van Oostende: alle redelijke alternatieven voor de haven voorlopig behouden. Een keuze voor één van de redelijke alternatieven moet wel ten laatste in 2030 gemaakt zijn.
- De haven van Nieuwpoort; het alternatief met een stormvloedkering in combinatie met een sluis bij de Langbrug.

In wat volgt worden de belangrijkste elementen beschreven die deze keuze onderbouwen.

De strandzones

Voor alle strandzones wordt 'Zeewaarts' als voorkeursalternatief voorgesteld. Hierbij wordt de kustlijn in verschillende stappen of in één sprong gemiddeld een 100-tal meter zeewaarts verschoven in de toekomst, zodat er meer ruimte beschikbaar komt voor het Kustbeschermingslint, waarbinnen de toekomstige kansrijke kustbeschermingsmaatregelen verder vormgegeven kunnen worden.

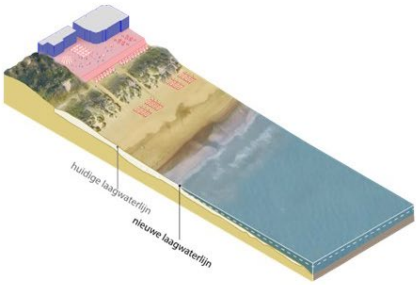

Principeschets alternatief 'Zeewaarts'

Binnen het alternatief 'Zeewaarts zijn nog verschillende uitvoeringsvarianten mogelijk.

- Waar er vandaag duingebieden zijn, kiezen we voor de aanleg van duin voor duin. De optimale timing en fasering worden verder uitgewerkt in de volgende fase (zie ook het actieplan).
- Voor de badplaatsen, leggen we vandaag het type maatregel nog niet vast. Het exacte type maatregel (zacht / hybride / hard), net als de optimale timing en fasering worden verder uitgewerkt in de volgende fase (zie ook het actieplan).

Ook of 'Zeewaarts' 'in één sprong' dan wel 'in stapjes' zal uitgevoerd worden leggen we vandaag nog niet vast.

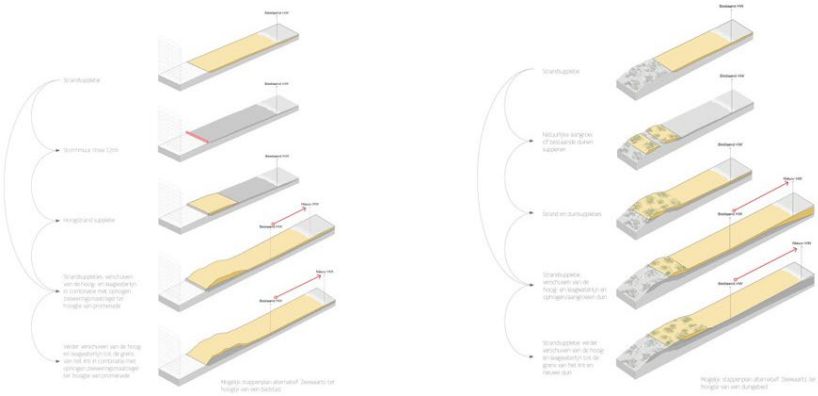

Uitvoeringsvarianten: 'zowel voor de badplaatsen als bij bestaande duingebieden, kan Zeewaarts – in meerdere kleine stapjes' uitgevoerd worden of kan in één sprong direct maximaal zeewaarts gegaan worden.'

Resultaten co-creatie onderzoekstraject
Het alternatief 'Zeewaarts' kent een ruim draagvlak bij de stakeholders. De extra ruimte die dit alternatief geeft, brengt een waaier aan kansen met zich mee. Er is animo om op projectniveau via co-creatie de concrete invulling en uitwerking verder vorm te geven.
Zoals aangegeven in het co-creatietraject wordt niet alleen zeewaarts gekeken vanaf de rooilijn, maar kunnen ook landwaarts opportuniteiten mee in ogenschouw genomen worden in functie van zowel kustverdediging als natuurontwikkeling. Zo kunnen potenties voor herstel van de strand-duinverbindingen meegenomen worden, zoals onder meer tussen het strand en de Houtsaegherduinen in De Panne. Hiertoe dient op korte termijn ook een herbestemmingsinitiatief (GRUP) genomen te worden.

Resultaten ontwerp Plan-MER en passende beoordeling
De potenties van 'Zeewaarts' komen ook duidelijk naar voor in zowel plan-MER als Passende beoordeling. Zo kan 'Zeewaarts' bijdragen tot het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) (vb.2110 Embryonale wandelende duinen en 2120 Wandelende duinen op de strandwal met Ammophila arenaria of "Witte duinen"), is de adaptativiteit groter dan bij 'Ter plaatse', en zijn er meer potenties voor kwalitatieve oplossingen die bijdragen aan een betere kustbeleving, landschapsbeleving, ruimtelijke diversiteit en voor op de natuur gebaseerde oplossingen (Nature based Solutions, NbS). 'Zeewaarts' geeft ook meer ruimte voor economische processen (toerisme & recreatie, commerciële functies, urbane recreatie). Een aandachtspunt bij 'Zeewaarts' is dan weer dat de toegankelijkheid van erfgoedelementen onder druk komt te staan en dat kabels voor blauwe energie onder een dikker zandpakket komen te liggen.

Belangrijk om op te merken is dat de passende beoordeling sturend is voor de keuze voor 'Zeewaarts', aangezien dit alternatief zo uitgevoerd kan worden, dat er geen significante effecten zullen optreden, terwijl er bij het alternatief 'Ter plaatse' een significant negatief effect te verwachten is in de bestaande duingebieden.

Er werden geen negatieve grensoverschrijdende effecten naar Frankrijk en Nederland gevonden in het plan-MER.

Resultaten van de MKBA

De MKBA geeft aan dat investeren in kustbescherming in de strandzones een goede investering is, en onze verzekering is voor de welvaart van de kust in de toekomst:

- Bij 'Zeewaarts' is er tevens een positieve toegevoegde waarde uit toerisme en recreatie (baten) in Middenkust West, Middenkust Oost en Oostkust. Deze baten zijn het grootst bij 'Zeewaarts - in één sprong'. Uit de kwalitatieve beoordeling blijkt dat 'Zeewaarts – in één sprong' met duinen en/of hybride maatregelen voor badsteden in deze drie strandzones een heel positieve beoordeling voor natuur op land krijgt.
- Bij de Westkust levert 'Zeewaarts' weinig of zelfs licht negatieve toeristisch-recreatieve baten op omdat de stranden hier vandaag al heel breed zijn. Op basis van de gekwantificeerde kosten en baten, lijkt alternatief 'Ter Plaatse' voor deze zone de beste keuze. Anderzijds levert 'Zeewaarts' met duinen en/of hybride maatregelen voor badsteden een kwalitatief positieve beoordeling voor natuur op land. Vanuit de passende beoordeling is Ter Plaatse in deze zone significant negatief, en moet er dus voor 'Zeewaarts' gekozen worden.

De vergelijking van de kosten en baten van de uitvoeringsvarianten 'Zeewaarts – in stapjes' en 'Zeewaarts – in één sprong' toont aan dat een goede fasering belangrijk is om dit te optimaliseren.

De optimale timing en verdere uitwerking van de specifieke maatregelen per locatie is dan ook mee opgenomen in het actieplan.

Voorstel

Het voorkeursalternatief voor de strandzones is dus duidelijk 'Zeewaarts'.

Grensoverschrijdende afstemming verder zetten

Een aandachtspunt bij het verdere ontwerp en de uitvoering is een goede afstemming met beide buurlanden, Frankrijk en Nederland, zodat de kustbescherming een aaneengesloten lijn blijft volgen en negatieve effecten vermeden worden.

In kader van het co-creatietraject werd de afgelopen twee jaar vijfmaal een bilateraal ambtelijk informeel Kustvisie-overleg tussen Frankrijk en Vlaanderen enerzijds en tussen Nederland en Vlaanderen anderzijds georganiseerd. Alle Franse en Nederlandse overheidsniveaus, gaande van gemeentelijk niveau tot het nationale niveau, werden hier telkens op uitgenodigd. De Franse en Nederlandse collega's gaven aan dat ze graag dit bilaterale overleg zoals reeds op vandaag voorzien willen verderzetten de komende jaren.

Op 9 november 2023 werden de tussentijdse resultaten van het Kennisprogramma Zeespiegelstijging van Nederland bekend gemaakt. Daaruit blijkt dat tot +3 m zeespiegelstijging de huidige Nederlandse kustlijn en keringen langs de rivieren mits de nodige versterkingen het hinterland kunnen blijven beschermen, al zal dit wel een grote technische uitdaging worden.

De Franse collega's lieten weten dat ze voorbereidingen treffen om vanaf 2024 een gelijkaardig onderzoekstraject als Kustvisie zullen opstarten voor de kust tussen Calais en de Belgische grens.

De havenzones

Haven van Zeebrugge

Voorhaven

Uit het co-creatie onderzoekstraject bleek al dat het 'open' houden van de voorhaven van Zeebrugge het enige redelijke alternatief is. Omwille van de bestaande hoge stroomsnelheden van het zeewater ter hoogte van de toegang tot de voorhaven zijn alternatieven met een sluis of stormvloedkering vooraan in de voorhaven niet mogelijk voor de scheepvaart.

Jachthaven

Resultaten co-creatie onderzoekstraject (november 2021-maart 2023)

Diverse stakeholders spraken tijdens het co-creatie onderzoekstraject hun voorkeur uit om in een eerste fase een stormvloedkering in de havenmond aan te leggen. Een sluis vermindert immers drastisch de toegankelijkheid van de jachthaven.

Resultaten MKBA (november 2023)

Vanuit de MKBA blijkt dat de kosten voor aanleg en beheer & onderhoud over de hele periode het laagste zijn voor het alternatief 'Sluis'. Zowel als de zeespiegel de komende 100 jaar +1, +2 of +3 m stijgt.

Anderzijds is het voordeel van een stormvloedkering dat er geen wachtkosten voor de (recreatieve) scheepvaart zijn, aangezien vrije in- en uitvaart mogelijk blijft. Deze wachtkosten zijn er wel voor

de alternatieven met een 'Sluis' of een 'Keersluis', en zijn het hoogste bij een 'Sluis'. Deze wachtkosten zijn echter relatief gezien 'klein' t.o.v. de kosten voor aanleg, beheer & onderhoud.

Het globale saldo van kosten en baten is daardoor steeds het hoogste bij het alternatief met de 'Sluis'.

Resultaten Plan-MER
Op vlak van milieu-effecten zijn er geen significante verschillen tussen alle redelijke alternatieven.

Conclusie
Voor de voorhaven van Zeebrugge is het voorkeursalternatief de 'Open haven', waarvoor ook draagvlak is bij de stakeholders. Gezien de omvang van de voorhaven en de bijhorende omvang van de nodige budgetten om de voorhaven de komende 35 à 40 jaar waar nodig extra op te hogen, wordt best zo snel mogelijk stapsgewijs met de uitvoering gestart.

In de jachthaven wordt momenteel in kader van het Masterplan Kustveiligheid al een extra stormmuur rondom gebouwd. Deze op termijn nog verder ophogen werd al tijdens het co-creatie-onderzoekstraject als een niet redelijk alternatief beschouwd. Voor 2040 dient er gekozen te worden om voor 2060 in de jachthaven een stormvloedkering of een sluis als extra beschermingsmaatregel te bouwen. De gebruikers verkiezen een stormvloedkering om vlot in en uit te kunnen blijven varen, maar uit de MKBA blijkt dat het globale saldo van kosten en baten het hoogst is bij het alternatief met de sluis.

Het is daarom nog niet 100% duidelijk voor welk van de redelijke alternatieven voor de jachthaven van Zeebrugge er gekozen dient te worden. Een ontbrekend puzzelstuk is het ontbreken van een duidelijke toekomstvisie voor alle kustjachthavens. Er wordt voorgesteld om prioritair werk te maken van de opmaak en momenteel alle redelijke alternatieven te behouden. Ten laatste tegen 2040 dient een finale beslissing genomen te worden voor de jachthaven van Zeebrugge. Anderzijds zijn er op korte termijn plannen voor een grote woonontwikkeling in de jachthaven. Gezien de lange levenstermijn van gebouwen, wordt een finale keuze best zo snel mogelijk gemaakt.

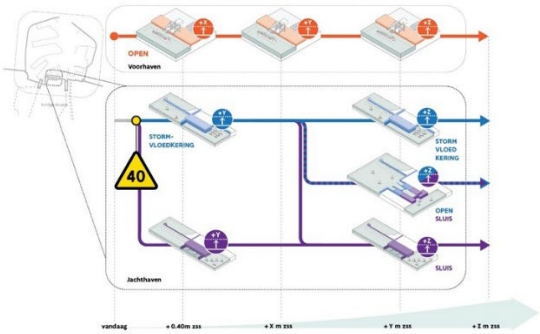

Haven van Blankenberge

Resultaten co-creatie onderzoekstraject (november 2021 – maart 2023)
Diverse stakeholders spraken tijdens het co-creatie onderzoekstraject hun voorkeur uit om in een eerste fase in de havenmond een stormvloedkering aan te leggen. Een sluis vermindert immers drastisch de toegankelijkheid van de haven.

Resultaten MKBA (november 2023)
Vanuit de MKBA blijkt dat de kosten voor aanleg en beheer & onderhoud over de hele periode het laagste zijn voor het alternatief 'Sluis', zelfs met de extra kosten voor de aangepaste strekdammen. De andere alternatieven zijn steeds duurder, waarbij het alternatief met eerst een stormvloedkering

en later een ombouw naar een keersluis steeds de duurste oplossing is. Zowel als de zeespiegel de komende 100 jaar +1, +2 of +3 m stijgt.

Anderzijds is het voordeel van een stormvloedkering dat er geen wachtkosten voor de (recreatieve) scheepvaart zijn, aangezien vrije in- en uitvaart mogelijk blijft. Deze wachtkosten zijn er wel voor de alternatieven met een 'Sluis' of een 'Keersluis', en zijn het hoogste bij een 'Sluis'. Deze wachtkosten zijn echter relatief gezien 'klein' t.o.v. de kosten voor aanleg, beheer & onderhoud. De baten voor werkgelegenheid door aanleg, beheer en onderhoud zijn wel een heel stuk lager bij de sluis, dan bij de andere alternatieven.

Maar zelfs als deze baten meegeteld worden, is het globale saldo van kosten en baten steeds het hoogst bij het alternatief met de 'Sluis'.

Resultaten Plan-MER (november 2023)
Op vlak van milieu-effecten zijn er geen significante verschillen tussen alle redelijke alternatieven. Bij de aanleg van een sluis zal er wel een iets groter effect zijn, doordat de strekdammen verlengd en lichtjes anders georiënteerd zullen moeten worden.

Voorstel
Er wordt voorgesteld om alle redelijke alternatieven op dit moment nog te weerhouden. Het lijkt op dit moment nog niet 100% duidelijk of er tegen 2050 best een stormvloedkering of een sluis voor de jachthaven van Blankenberge aangelegd dient te worden. Een ontbrekend puzzelstuk is het ontbreken van een duidelijke toekomstvisie voor alle kustjachthavens. Er wordt voorgesteld om hiervan prioritair werk te maken van de opmaak en momenteel alle redelijke alternatieven te behouden. Ten laatste tegen 2030 dient een finale beslissing genomen te worden voor de jachthaven van Blankenberge.

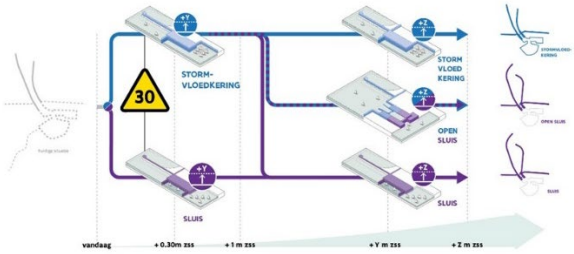

Haven van Oostende

Resultaten co-creatie onderzoekstraject (november 2021 – maart 2023)
De Haven van Oostende is uitgesproken voorstander van een sluis in de havenmond. Zij vreest dat de noodzakelijke ophogingen van de kadeterreinen bij de andere alternatieven (anders dan een sluis) tot te veel economische hinder zouden leiden. Daarbij kan opgemerkt worden dat deze 'uitdaging' ook geldt voor de voorhaven van Zeebrugge, waar het ophogen van de haveninfrastructuur de enige oplossing is.

Het havenbedrijf wenst daarnaast ook een uitbreiding van de haven in zee om aantrekkelijk te blijven voor de windenergiesector. Daarbij kan opgemerkt worden dat dit combineerbaar is met elk van de voorgestelde redelijke alternatieven.

De stad Oostende daarentegen wenst de toekomst en de leefbaarheid van de stad niet te hypothekeren. Vanuit dat oogpunt hebben ze eerder een voorkeur om de haven de komende decennia zo lang mogelijk 'open' te houden. Dit heeft het minst impact op het omliggende stedelijk weefsel.

De Stad Oostende en de Haven van Oostende hebben tezamen uitgesproken om samen met Vlaanderen een gedragen voorstel uit te werken tegen 2030 met de uitkomsten van Kustvisie en een nog op te maken economische lange termijn visie voor de Vlaamse havens als basis.

Resultaten MKBA (november 2023)

De kosten voor de aanleg en het beheer & onderhoud zijn duidelijk het laagste voor het pad waarbij gestart wordt met een open haven en er bij +1 m zeespiegelstijging wordt overgestapt naar een stormvloedkering. De infrastructuur met hoge aanlegkosten wordt immers pas laat in de tijd aangelegd waardoor de contante waarde van de aanlegkosten lager is, dan meteen een stormvloedkering bouwen. Voor het alternatief met de sluis zijn naast de bouw van deze sluis, ook grotere en langere strekarmen nodig. Zowel als de zeespiegel de komende 100 jaar +1, +2 of +3 m stijgt, wordt dit vastgesteld.

De alternatieven met een stormvloedkering leiden niet tot wachtkosten voor de scheepvaart. Dat is wel het geval voor de sluis, waarbij de wachtkosten aanzienlijk zijn omwille van de aanwezigheid van commerciële scheepvaart. In de berekening van dit effect is geen rekening gehouden met het effect van een mogelijk getijdevenster na aanleg van een sluis, waarbij ook de strekdammen 900 meter verlengd moeten worden om veilig binnenvaren te garanderen.

Het globale saldo van kosten en baten is daardoor steeds het hoogste bij het alternatief 'Open haven naar stormvloedkering'. Zowel als de zeespiegel de komende 100 jaar +1, +2 of +3 m stijgt, wordt dit vastgesteld.

Resultaten Plan-MER en Passende Beoordeling

De aanleg van een sluis zou effecten veroorzaken op blauwe energie, visserij, aquacultuur, scheepvaart (optreden vaarvenster)… als gevolg van de toename van de doorlooptijd recreatieve en commerciële scheepvaart, wijziging van de hydrodynamiek & nutriëntenbalans voor aquacultuur in de Spuikom, impact kabelcorridors… Het openhouden van de haventoegang of het aanleggen van een stormvloedkering hebben niet deze negatieve effecten.

En zo lang als schepen niet op groene energie varen, zal er bij een sluis ook een negatief effect op de omgeving zijn.

De aanleg van een sluis maakt ook een verlenging van de strekdammen noodzakelijk: dit zal een impact hebben op de beleving voor de omwonenden en de toeristen.

Een uitbreiding van de haven van Oostende is combineerbaar met elk alternatief.

Voorstel

Voorstel is om prioritair een 'Toekomstvisie voor de commerciële havens' op te maken. En om pas daarna een keuze te maken tussen één van de voorgestelde redelijke alternatieven. Ten laatste tegen 2030 dient een finale beslissing genomen te worden.

Hierbij dient er wel op gewezen te worden dat een keuze voor één van de redelijke alternatieven beter eerder dan later gemaakt wordt.

- De haven wenst aan de oostelijke strekdam zo snel mogelijk een kaaimuur te realiseren. De bouw van een kaaimuur op deze locatie levert mogelijks beperkingen op voor toekomstige aanpassingen van de havendammen in het kader van Kustvisie en voor de uiteindelijke locatie en bouw van een sluis of stormvloedkering. En de ruimte is daar al zeer beperkt.
- In kader van het Masterplan Kustveiligheid dat in 2011 werd goedgekeurd, dienen er zo snel mogelijk nog een aantal beschermingsmaatregelen achteraan in de haven ter hoogte van de spuikom uitgevoerd te worden, om Bredene en Oostende op korte termijn tegen een 1000-jarige storm te kunnen beschermen.

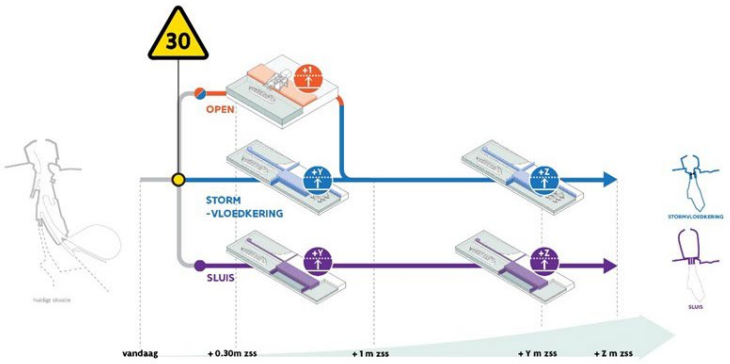

Haven van Nieuwpoort

In de haven van Nieuwpoort wordt momenteel al een stormvloedkering gebouwd in kader van het Masterplan Kustveiligheid. Dit zal Nieuwpoort tot minstens 80 cm zeespiegelstijging beschermen.

Omwille van het estuarien karakter van de Ijzermonding, is het enige redelijke alternatief om daarna een hogere stormvloedkering te bouwen en de haven rondom op te hogen (om de dagelijkse vloedstanden te blijven keren).

Op termijn zou ook het sluizencomplex aan de Ganzenpoot opgehoogd of op een ander manier beschermd moeten worden. Aangezien dit sluizencomplex beschermd erfgoed is, werd ophoging hiervan als niet redelijk beoordeeld tijdens het co-creatie onderzoekstraject. Er werden twee mogelijk locaties zeewaarts van het sluizencomplex geselecteerd waar op termijn een nieuwe sluis met bijhorende pompgemalen voor de afwatering van het hinterland, zou kunnen komen.

Resultaten co-creatie onderzoekstraject (november 2021 – maart 2023)

Vanuit het oogpunt van zeespiegelstijging dient slechts op lange termijn een keuze tussen de twee mogelijke sluislocaties achteraan in de haven gemaakt te worden. Daardoor gaven een aantal stakeholders aan dat zij deze keuze liever nog zouden uitstellen.

Vanuit het oogpunt van afwatering van het hinterland werd geconcludeerd dat er ten laatste vanaf +1m zeespiegelstijging geen gravitaire afwatering meer mogelijk zal zijn. Daarom zullen er ook de nodige pompgemalen aan deze sluis voorzien moeten worden. De overstromingen van november 2023 in De Westhoek tonen aan dat er wellicht nu al nood is aan pompgemalen.

Resultaten MKBA (november 2023)

De kosten voor de aanleg en beheer & onderhoud zijn iets lager voor het alternatief met de stormvloedkering in de havenmond in combinatie met een sluis (en bijhorende pompgemalen) aan de Langbrug in vergelijking met het alternatief met de stormvloedkering in de havenmond in combinatie met de sluis tussen de nieuwe jachthaven en de bestaande jachthaven.

De Sluis bij de Langbrug heeft minder grote impact op de scheepvaart aangezien er enkel een beperkt aantal (binnenvaart)schepen van deze sluis gebruik zullen maken. De Sluis bij de Nieuwe Jachthaven geeft aanleiding tot aanzienlijk hogere wachtkosten (voor vissersschepen, pleziervaart en beroepsvaart).

Het globale saldo van kosten en baten is daardoor steeds het hoogste bij het alternatief met de Sluis aan de Langbrug. Zowel als de zeespiegel de komende 100 jaar +1, +2 of +3 m stijgt, wordt dit vastgesteld.

Bij een keuze voor het gecombineerd alternatief met uitgestelde keuze voor de locatie van de sluis zal er zo lang er geen keuze gemaakt wordt voor de locatie van de sluis een effect zijn op de investeringen die binnen het kustbeschermingslint vallen en liggen tussen de twee mogelijke locaties voor deze sluis. Deze (jaarlijks) gemiste (of verkeerde) investeringen vervallen pas bij het maken van een keuze.

Resultaten Plan-MER en Passende Beoordeling
Uit de passende beoordeling blijkt dat zowel het alternatief met een sluis ter hoogte van de Langbrug als met een sluis tussen de oude en nieuw aan te leggen jachthaven een significant negatieve impact hebben op de aanwezige estuariene natuur.

Het alternatief aan de Langbrug zal een significant negatief effect hebben op een kleinere oppervlakte van het estuarium en moet daarom verkozen worden. Conform de vigerende regelgeving zal desgevallend de nodige compensatie moeten voorzien worden.

Voorstel
Er wordt voorgesteld om te kiezen voor het alternatief met een stormvloedkering in de havenmond, en een sluis aan de Langbrug. In het kustbeschermingslint is steeds voldoende ruimte voorzien voor de nodig pompinstallaties.

Vanuit het oogpunt van zeespiegelstijging dient deze sluis pas aan het einde van deze eeuw effectief gebouwd te worden. Vanuit het oogpunt van afwatering van het hinterland toonden de overstromingen van november 2023 in De Westhoek aan dat – naast vele andere noodzakelijke maatregelen stroomopwaarts - er al veel vroeger nood aan pompgemalen ter hoogte van de Ijzermonding zal zijn. Waar deze pompgemalen op korte termijn best geplaatst worden, dient echter nog in meer detail onderzocht te worden.

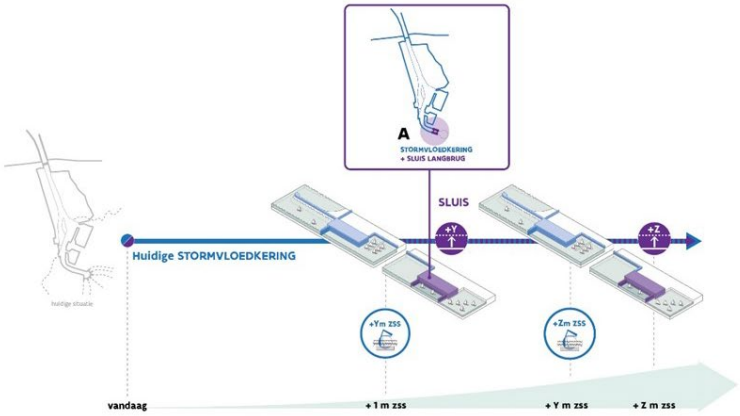

- <u>Andere elementen in de strategische visie:</u>

In het Kader van Ambities worden naast de ambities 'beschermend' en 'haalbaar', ook de ambities 'toekomstgericht' en 'aantrekkelijk' opgenomen. Anderzijds werd vanuit het co-creatie onderzoekstraject aandacht gevraagd voor de economische toekomst van de haven van Oostende en Zeebrugge, voor de toeristische rol die de kust speelt, voor de realisatie van meer natuurlijke connectiviteit tussen mariene natuur, strand, duinen en natuur in de polders, alsook afstemming met de aangrenzende bebouwing, met de toenemende uitdagingen inzake afwatering vanuit het hinterland richting zee en verzilting in de polders naarmate het klimaat zal veranderen. Ook vanuit de Plan-MER en de passende beoordeling worden een aantal randvoorwaarden en mitigerende maatregelen voorgesteld. Deze elementen kregen in de mate dat dit op dit moment al mogelijk is, ook tekstueel een plaats in het luik van de strategische visie. Elementen die nog verder onderzocht,

uitgewerkt en doorgepraat moeten worden, krijgen een plaats in het luik van het actieplan 2024-2034.

B. HET EERSTE ACTIEPLAN 2024-2034

Het actieplan 2024-2034 focust op een verdere exploratie van de uitdagingen en kansen van zeespiegelstijging. Dit eerste actieplan omvat een hele reeks 'no regret' maatregelen. De eerste tien jaar bouwen we voornamelijk aan een degelijk fundament voor samenwerking, visievorming en kennisdeling. **Er is reeds één deadline vanuit het dwingende karakter van zeespiegelstijging: het bekomen van consensus voor de havens van Oostende en Blankenberge inzake ruimtegebruik en ontwikkeling is nodig voor 2030** om tijdig de passende beschermingsstrategie te kiezen en de eerste stappen richting de uitvoering van de kustbeschermingsmaatregelen te zetten (actie 5).

Hieronder wordt een overzicht op hoofdlijnen gegeven van de diverse actiefiches. Voor elke actiefiche wordt ook de actiehouder benoemd. De actiehouder staat in voor het opvolgen en aansturen van de uitvoering van de subacties uit de betreffende actiefiche, maar is niet noodzakelijk de verantwoordelijke van iedere subactie. De brede samenwerking nodig voor de realisatie van Kustvisie weerspiegelt zich ook in de diverse actiehouders: niet alleen het departement Mobiliteit en Openbare Werken (DMOW) en het agentschap Maritieme Dienstverlening & Kust (MDK) nemen het engagement op voor veel van deze acties, maar ook het agentschap Natuur en Bos (ANB) het departement Omgeving (DOMG), De Vlaamse Waterweg (DVW), agentschap Onroerend Erfgoed (AOE), de provincie West-Vlaanderen, de FOD economie – Continentaal Plat, Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Meer details zijn terug te vinden in de meest recente versie van het ontwerp actieplan 2024-2034 in de eerste bijlage van het voorontwerp van het strategisch beleidsplan Kustvisie.

- Juridisch en bestuurlijk fundament

Binnen het eerste actieplan werken we toe naar een sterk juridisch en bestuurlijk fundament om de realisatie van Kustvisie de komende decennia te garanderen. In het actieplan 2024-2034 worden daartoe de volgende actiefiches opgenomen:

1. Opzetten van een lange-termijn bestuursstructuur om het DNA van kansrijke kustbescherming te bewaken en te realiseren (DMOW).
2. Het uitwerken en implementeren van financieringsstrategieën voor de uitrol van kansrijke kustbeschermingsmaatregelen (DMOW).
3. Het juridisch omkaderen van het strategisch beleidsplan Kustvisie (DMOW & DOMG)

Tot op heden werd Kustvisie door DMOW en MDK getrokken. Tijdens het co-creatieonderzoekstraject (nov '21 – maart '23) gaven de stakeholders aan dat de scope van het project breder moest worden dan puur kustbescherming. De Vlaamse Regering besliste bij de startbeslissing over de opmaak van het strategisch beleidsplan Kustvisie in april '24 dat deze aanbevelingen van de stakeholders meegenomen dienden te worden. Dit vertaalde zich in een actieplan met een heleboel acties die door andere instanties dan DMOW en MDK getrokken zullen moeten worden. Om de nodige coördinatie en afstemming tussen de diverse acties onderling te verzekeren, is er daarom nood aan een nieuwe samenwerkingsstructuur om de vlotte uitvoering van het actieplan te verzekeren. Omdat een aantal acties al prioritair vóór de definitieve goedkeuring van het beleidsplan noodzakelijk zijn én om na de definitieve goedkeuring van het beleidsplan ook met de andere acties zo snel mogelijk uit de startblokken te kunnen schieten, wordt voorgesteld om al in 2024 deze nieuwe samenwerkingsstructuur verder in detail uit te tekenen, zodat deze ten laatste tegen eind 2024 operationeel kan zijn.

De raming voor de uitvoering van het eerste actieplan 2024-2034 bedraagt in totaal 41 miljoen euro. Een verdeling van de kosten hiervoor is al uitgewerkt.

De totale kostprijs om Kustvisie de komende decennia uit te voeren zal echter vele malen groter zijn. Vooral de grote infrastructuurwerken zal het nodige budget vereisen. Een verdeling van deze kosten is nog niet afgesproken. Deze kosten zijn de eerste jaren echter nog niet aan de orde. Er is dus nog tijd om hier afspraken over te maken. Het is aan te raden om hier de nodige tijd voor te nemen. Dit hangt immers ook samen met andere acties zoals de acties om de optimale timing voor de maatregelen in elke zone te bepalen en om deze maatregelen verder te ontwerpen. En er dient de nodige tijd genomen te worden om hierbij ook te onderzoeken welke vormen van co-financiering mogelijk zijn.

Binnen de actiefiche rond juridische omkadering zal op een diverse instrumentenmix ingezet worden via bestaande instrumenten zoals gewestelijke stedenbouwkundige verordening, RUP's,

- <u>Visievorming</u>

Het strategisch beleidsplan Kustvisie legt een aantal voorkeursscenario's en hun ruimtelijke impact vast. Concrete principes voor invulling van deze maatregelen worden nog niet vastgelegd. Bijkomende visievorming rond mogelijke invullingen van kansrijkheid, koppelkansen, meervoudig gebruik van de strandzones, enzovoort, dringt zich op.

4. Continue visievorming voor de uitbouw van een kansrijk kustbeschermingslint (ANB, DMOW, provincie West-Vlaanderen, DOMG, Toerisme Vlaanderen en MDK).
5. Het ontwikkelen van een strategische en kansrijke toekomstvisie voor de havens (DMOW).
6. Het uitwerken van een natuurontwikkelingsvisie voor de kust (ANB).
7. Het uitwerken van een beheervisie en afsprakenkader voor het kansrijke kustbeschermingslint. (ANB & MDK).

De uitwerking van deze visies dient zo snel mogelijk te gebeuren, zodat het ontwerpen van terreinacties maximaal vanuit kansrijkheid en een geïntegreerd denken kan gebeuren.

De provincie West-Vlaanderen is al bezig met de uitwerking van een nieuwe toeristisch-recreatieve visie.

Uit de voorkeursalternatieven voor de haven van Oostende en de voorhaven van Zeebrugge blijkt dat de opmaak van een economische toekomstvisie voor beide havens prioritair is (zie hogerop). Het departement MOW zal i.k.v. actiefiche 5 in 2024 al starten met de uitwerking van een economische toekomstvisie voor de haven van Oostende en van Zeebrugge.

Uit de voorkeursalternatieven voor de jachthavens van Blankenberge en Zeebrugge blijkt dat de opmaak van een toekomstvisie voor de vier kustjachthavens prioritair is (zie hogerop). MDK zal ook i.k.v. actiefiche 5 in 2024 starten met de uitwerking van een toekomstvisie voor de kustjachthavens.

Ook de opmaak van een natuurontwikkelingsvisie is prioritair. De situatie van de voormalige camping Zeepark is een voorbeeld waarom dit noodzakelijk is. De natuurontwikkelingsvisie kan ook mee input geven om te beslissen bij welke badplaatsen de komende decennia de aanleg van een duin of een duin voor dijk wenselijk is om als ecologische corridor tussen grotere duingebieden te fungeren (en volgens welke prioriteit ze best gerealiseerd worden). ANB zal i.k.v. actiefiche 6 in 2024 al een fundamenteel onderzoek voeren naar mogelijke natuurontwikkeling. Binnen actiefiche vier wordt het proces beschreven waarop verschillende perspectieven naast elkaar worden gelegd om tot lokale en ambitieuze visies op kansrijkheid te komen. Deze visies zullen de tweede cyclus van het actieplan voeden.

In functie van het herstel van de stand-duinverbindingen en het vrijwaren van onbebouwde delen van de duinengordel in de zone Westkust, in het bijzonder ter hoogte van de Houtsaegherduinen in De Panne, zal op korte termijn gestart worden met de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de "Strand- en duingebieden Westhoek en Zeepark".

- <u>Terreinacties</u>

Binnen de terreinacties zal het bepalen van de optimale timing van de uitvoering van de diverse kansrijke kustbeschermingsmaatregelen een belangrijk werk zijn:

8. Het bepalen van de optimale timing van kansrijke aanpassingen aan de zeewering voor de strandzones (MDK).
9. Het ontwerpen en realiseren van kansrijke kustbescherming voor de strandzones (MDK)
10. Het bepalen van de optimale timing en beschermingsniveau van kansrijke aanpassingen in de commerciële havens (DMOW).
11. Het bepalen van de optimale timing en beschermingsniveau van kansrijke aanpassingen in de recreatieve havens (MDK).
12. Het ontwerpen en realiseren van kansrijke kustbeschermingsmaatregelen in de commerciële havens (DMOW).
13. Het ontwerpen en realiseren van kansrijke kustbeschermingsmaatregelen in de recreatieve havens (MDK)
14. Omgaan met (ongekende) archeologische erfgoedwaarden binnen het kustbeschermingslint (AOE).
15. Omgaan met (beschermd) bouwkundig erfgoed op het strand en in de havens (AOE)

- <u>Kennisopbouw en -deling</u>

Om al de bovenstaande acties te ondersteunen en/of tegemoet te komen aan de maatregelen uit het plan-MER (en aanbevelingen uit het co-creatie onderzoekstraject) is er nood aan verdere kennisopbouw en -deling. In het actieplan 2024-2034 worden daartoe de volgende acties opgenomen:

16. Het verderzetten en uitbreiden van de monitoring van het zeewerende kustsysteem (MDK).
17. Het opzetten, uitvoeren en opvolgen van een wetenschappelijk onderzoeksprogramma over het zeewerend kustsysteem (DMOW). Eén van de belangrijke subacties bij actiefiche 17 is het verder onderzoeken of een zandmotor voor onze kust een goede beheermaatregel zou zijn.
18. Het delen van kennis rond kustbescherming (VLIZ).
19. Inzicht vergroten in de zandbeschikbaarheid voor- en zandbehoefte van kustbeschermingsmaatregelen (DMOW, MDK & FOD economie – Continentaal Plat).
20. Omgaan met verzilting (VMM).
21. Het verzekeren van afwatering binnen het kustbeschermingslint (VMM).

Actiefiche 21 omtrent het verzekeren van afwatering hangt nauw samen met actiefiche 24 dat ook acties omtrent afwatering omvat. De nodige afstemming tussen VMM en DVW is belangrijk en zal expliciet voorzien worden in de nieuwe samenwerkingsstructuur die in 2024 in meer detail zal worden uitgewerkt.

- <u>Afstemming</u>

De uit te werken integrale terreinacties binnen het kustbeschermingslint dienen ook afgestemd te worden met lopende projecten en de veiligheidscoördinatie:

22. Zorgen voor een optimale afstemming van het Masterplan Kustveiligheid en Kustvisie (MDK)
23. Het maximaal beperken van de impact van restrisico door overstroming vanuit zee. (Diensten van de Gouverneur).
24. Zorgen voor een maximale afstemming van Kustvisie en lopende infrastructuurwerken aan afwateringspunten (DVW).

C. NIEUWE SAMENWERKINGS- EN BESTUURSSTRUCTUUR

Tot op heden werd Kustvisie door DMOW en MDK samen getrokken. De initiële scope van het project focuste immers op kustbescherming. Daarbij werd van in het begin, samen met stakeholders, wel aandacht geschonken aan het maximaal meenemen van kansen voor andere beleidsaspecten. Dit gebeurde door alle relevante federale, Vlaamse en provinciale administraties te betrekken aan de hand van werkbanken, via de beleidscommissie en diverse parallelle overleggen.

Doorheen het co-creatie onderzoekstraject werden een aantal aanbevelingen door de stakeholders geformuleerd, die leidden tot de verruiming van de scope van Kustvisie. Daardoor werd ook de nood gevoeld om een voorstel van nieuwe samenwerkingsstructuur uit te werken om het actieplan 2024-2034 uit te voeren.

Voorstel van nieuwe samenwerkings- en bestuursstructuur

Deze structuur wordt hier op hoofdlijnen geformuleerd. Het is een vertrekpunt gebaseerd op de werking van Kustvisie vandaag. Er wordt voorgesteld om deze structuur in 2024 verder in detail vorm te geven in gesprek met de betrokken actoren en om deze ten laatste tegen eind 2024 ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor te leggen en te operationaliseren. Er wordt voorgesteld om daarbij ook rekening te houden met bestuurlijke aanbevelingen uit het advies Weerbaar Waterland. Een uitgebreidere beschrijving van het voorstel van de nieuwe samenwerkings- en bestuursstructuur is terug te vinden in deel 1, hoofdstuk 5 van (het ontwerp van) het strategisch beleidsplan Kustvisie.

1) De voorgestelde samenwerkingsstructuur is vernieuwend in diverse opzichten.

Een plenaire werkbank als co-creatief en innoverend 'hart' van de nieuwe samenwerkingsstructuur

In de plenaire werkbank laten we overheid, bedrijfswereld, academische wereld, het middenveld/de mens en de natuurlijke omgeving zoveel mogelijk samenwerken, meer nog, ze brengen best alle middelen waarover ze beschikken, samen om tot toekomstgerichte, innovatieve en gedragen oplossingen te komen.

Overheid, bedrijfswereld, academische wereld, het middenveld/de mens en de natuurlijke omgeving vormen samen de vijf hoekstenen van de quintuple helix. De principes van samenwerking van het quintuple helix model[1] zijn ideaal om toe te passen op uitdagingen zoals klimaatverandering, in het geval van Kustvisie specifiek op uitdagingen van zeespiegelstijging, afwatering van het hinterland passend in het integraal waterbeleid en verzilting.

Een coalitie van voortrekkers uit elk van de helices zal worden gecreëerd en een groep van actoren die bereid zijn om samen oplossingen te zoeken voor de gekozen uitdaging zal worden gemobiliseerd.

Bij de totstandkoming van het strategisch beleidsplan Kustvisie werd al succesvol co-creatief samengewerkt in 'werkbanken'. In deze werkbanken werkten alle stakeholders van de diverse overheidsniveaus, de bedrijfswereld, het middenveld/de mens en de natuurlijke omgeving op een constructieve, open, maar tegelijk toch vertrouwelijke omgeving samen. De academische wereld werd apart betrokken via een Technisch Wetenschappelijke Commissie.

[1] De quintuple helix visualiseert de collectieve interactie en uitwisseling van de kennis in een staat door middel van vijf subsystemen (helices): (1) onderwijssysteem, (2) economisch systeem, (3) natuurlijke omgeving, (4) mediagebaseerd en cultuur. -gebaseerd publiek (ook wel 'civil society'), (5) en het politieke systeem. Elk van de vijf helices heeft een asset tot zijn beschikking met een maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie, namelijk menselijk kapitaal, economisch kapitaal, natuurlijk kapitaal, sociaal kapitaal en informatiekapitaal, en respectievelijk politiek kapitaal en juridisch kapitaal.

Er wordt voorgesteld om een plenaire werkbank met een quintuple helix samenstelling als kloppend hart van de samenwerkingsstructuur verder te zetten en verder uit te bouwen. Zo voegen we ook de wetenschappelijke wereld toe, door ook de leden van de Technisch Wetenschappelijke Commissie van Kustvisie vanaf nu op deze plenaire werkbank uit te nodigen.

Ook binnen de diverse deelprojecten in kader van Kustvisie zullen we zoveel mogelijk met coalities van voortrekkers uit elk van de helices co-creatief samenwerken. Zo kunnen we samen tot de meest kansrijke, innoverende oplossingen en realisaties komen.

Beheercommissie
Zij zal de diverse projectleiders van de deelprojecten in kader van Kustvisie omvatten, de leden van het Regisseursteam en waar nodig nog andere belangrijke overheidspartners om de diverse deelprojecten op elkaar af te stemmen. De leden van de Beheercommissie worden ook op de plenaire werkbank uitgenodigd.

Regisseursteam
Een subgroep van de Beheercommissie is het Regisseursteam. Het Regisseursteam zal – naast leden van DMOW en MDK – uitgebreid worden met leden van dOMG, ANB en Toerisme Vlaanderen. Er zal met de kustgemeenten bekeken worden hoe zij hier ook bij betrokken kunnen worden.

2) Ook de voorgestelde ambtelijke en politieke bestuursstructuur is vernieuwend in diverse opzichten.

Uitbreiding ambtelijke stuurgroep
De interdisciplinaire aanpak van het Regisseursteam trekken we door naar de (ambtelijke) stuurgroep. Het voorstel is daarom om deze eveneens uit te breiden - naast de leidende ambtenaren van DMOW en MDK en de gouverneur van West-Vlaanderen – met de leidende ambtenaren van ANB, DOMG, Toerisme Vlaanderen en de provincie West-Vlaanderen. Wanneer noodzakelijk worden voor specifieke agendapunten ook de leidende ambtenaren van andere instanties uitgenodigd. DMOW wordt voorgesteld als voorzitter.

De gouverneur zit nu al het kustburgemeestersoverleg Kustvisie[2] voor, alsook het bilaterale ambtelijk overleg met enerzijds Frankrijk en anderzijds Nederland[3], en het voorstel is dat de gouverneur dit op zich blijft nemen.

- Wanneer noodzakelijk overleggen de leden van de ambtelijke stuurgroep met de leidend ambtenaren van de Franse en Nederlandse collega's uit het bilaterale overleg met Frankrijk en met Nederland.
- Wanneer noodzakelijk wordt het kustburgemeestersoverleg Kustvisie en het overleg van (de kabinetten van) de bevoegde ministers samen georganiseerd.

Van één bevoegde minister naar twee (of drie) bevoegde ministers
Kustvisie werd opgestart onder de bevoegdheid van de minister van MOW. Bij het overleg tussen de voorzitter van de ambtelijke stuurgroep en (het kabinet van) de Vlaamse minister van MOW werd de voorbije jaren ook steeds (het kabinet van) de federale minister van de Noordzee uitgenodigd om de nodige afstemming met het Marien Ruimtelijk Plan en overleg over de mogelijke impact op het marien milieu te garanderen. Deze afstemming wordt ook in de toekomst voorzien.

[2] Hierop wordt naast de kustburgemeesters (of hun plaatsvervangers) een vertegenwoordiger van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen uitgenodigd, om ook de politieke afstemming met en aansturing door de provincie te waarborgen.
[3] Het bilateraal overleg met enerzijds Nederland en anderzijds met Frankrijk is een ambtelijk overleg waarbij alle relevante diensten binnen alle overheidsniveaus van Nederland en Frankrijk uitgenodigd worden. Vanuit Vlaanderen neemt het Regisseursteam deel aan deze overlegmomenten.

Gezien de verruiming van de scope, waarbij meerdere instanties van het beleidsdomein Omgeving en van het Beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie (Toerisme Vlaanderen) een rol zullen opnemen, wordt daarnaast ook voorgesteld om de uitvoering van het strategisch beleidsplan Kustvisie politiek te laten aansturen en opvolgen door zowel (het kabinet van) de minister van MOW, als door (het kabinet van) de minister van Omgeving en Toerisme[4]. Zo willen we de integrale, overschrijdende aanpak van Kustvisie garanderen. (Het kabinet van) de minister van MOW wordt voorgesteld als voorzitter.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft een weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit voorstel is aangepast op basis van het ongunstig advies van de Inspectie van Financiën *van 15 december 2023 (dat als bijlage bij deze nota is gevoegd).*

Een eerste ruwe raming van het actieplan 2024-2034 omvat enkel nog maar een raming van een groot aantal van de verwachte studiekosten die momenteel al in kaart zijn gebracht, van een aantal te verwachten jaarlijks terugkerende kosten en een raming van hoeveel personeelsleden extra nodig zijn om dit kwalitatief op te volgen.

Deze eerste ruwe raming is op heden zeker nog een onderschatting. Mogelijk grote bijkomende kosten zijn mogelijke eerste investeringskosten die al tijdens de periode 2024-2034 nodig zouden zijn. Op dit moment is het echter nog te vroeg om hierover al uitspraken te doen. Zo hangt hier veel af van nog te nemen beslissingen (te nemen voor 2030) over de maatregelen die voor 2050 in de havens van Oostende en Blankenberge genomen zullen worden, alsook van de verder in detail uit te werken optimale timing om stapsgewijs maatregelen in de strandzones te nemen en de uit te werken timing om de voorhaven van Zeebrugge op te hogen en de kostenverdeling hierbij. De komende jaren prioritair uit te werken visies voor de havens, natuurontwikkeling, toerisme en aansluiting op de bebouwing zullen hier ook meer duidelijkheid over verschaffen.

Er dient ook opgemerkt te worden dat deze raming geen kosten omvat van alle reeds eerder besliste maatregelen inzake kustbescherming die de komende jaren zullen uitgevoerd worden in kader van het Masterplan Kustveiligheid en in kader van het jaarlijkse onderhoud van de stranden via strandsuppleties. Voor de periode 2024-2029 zullen dit wellicht de belangrijkste kosten in kader van kustbescherming zijn.

Een eerste ruwe raming wijst uit dat er voor de uitvoering van het actieplan 2024-2034 van Kustvisie (minimaal) 41 miljoen euro nodig zal zijn. Hiervan bestaat 15 miljoen euro uit een jaarlijks voortzetten van bestaande budgetten voor monitoring en kennisverwerving in kader van kustbescherming. De overige 26 miljoen euro zal ook binnen de bestaande referte kredieten dienen voorzien te worden in de periode 2024-2034.

De eerste ruwe raming geeft aan dat de volgende budgetten per jaar noodzakelijk zullen zijn.

jaar	euro/jaar
2024	625.000,00
2025	4.367.000,00
2026	3.767.000,00
2027	3.117.000,00

[4] Op dit moment is één minister gelijktijdig bevoegd voor Omgeving en Toerisme, maar deze bevoegdheden kunnen mogelijk in een volgende legislatuur bij twee verschillende ministers liggen.

2028	3.417.000,00
2029	3.417.000,00
2030	5.542.000,00
2031	4.067.000,00
2032	4.067.000,00
2033	4.567.000,00
2034	4.067.000,00
Totaal 2024-2034	41.020.000,00

Mogelijk kan voor een deel van de benodigde middelen ook beroep gedaan worden op Europese subsidies.
Voorafgaand aan de definitieve goedkeuring van het actieplan 2024-2034 door de Vlaamse Regering zal tussen de diverse partners de verdeling van de financiering in meer detail afgesproken worden.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven op *xx januari 2024 (zie bijlage bij deze nota)*.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft vanaf 2025 een directe weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid. Dit voorstel is aangepast op basis van het advies van de Inspectie van Financiën.

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van het bestaand personeelskader in de brede zin van 'kustbescherming' en een samenvatting van het extra benodigd personeel vanaf 2025.

In de bijlage "Duiding voor personeelsbehoefte Kustvisie –actieplan 2024-2034" is in meer detail weergegeven hoeveel intern én extern personeel bij de opmaak van het voorliggende ontwerp strategisch beleidsplan Kustvisie al ingezet werd, hoeveel bestaand personeel in het kader van het actieplan 2024-2035 kan ingezet worden voor de uitvoering van elke actiefiche en hoeveel extra personeel noodzakelijk geacht wordt voor de uitvoering van elke actiefiche.

1) Bestaand personeelskader

a) In kader van de opmaak van het strategisch beleidsplan Kustvisie (2017-2024):

Tijdens de opmaak van het ontwerp van het strategisch beleidsplan Kustvisie (2017-2023) werkte gemiddeld 4 VTE personeel van de Vlaamse Overheid hieraan mee. Het gaat om een tijdelijke inzet. Dit personeel kan niet structureel ingezet worden voor Kustvisie in kader van het actieplan 2024-2034.

Doorheen de jaren zijn daar bovenop de volgende aantal externe profielen voorzien in kader van Kustvisie:

Jaar	externe VTE (220 werkdagen/jaar)
2017	3,4
2018	9,1
2019	10,6
2020	7,4
2021	11,6
2022	22,1

2023	9,5

Ook in 2024 wordt nog voldoende externe ondersteuning in kader van de opmaak van het strategisch beleidsplan Kustvisie voorzien.

Na 2024 vallen bovenstaande interne en externe ondersteuning weg.

b) In kader van de uitvoering van het Masterplan Kustveiligheid

Bovendien is sinds 2011 het Masterplan Kustveiligheid (MPKV) in uitvoering. Aan de investeringsprojecten werken momenteel +/-13 VTE mee binnen MDK. Zij werken de komende jaren verder de uitvoering af van het Masterplan Kustveiligheid. Deze personeelsleden zijn dus de komende jaren nog niet inzetbaar in kader van het Kustvisie actieplan 2024-2034. Na voltooiing van de projecten MPKV zullen deze VTE's verder ingezet worden voor beheer, onderhoud en investeringsprojecten in de kustzone (incl. realisatie deelprojecten Kustvisie).

Er is ook een continu monitoringsprogramma voor de kust opgestart en lopende binnen MDK. Momenteel werken er 6,35 VTE hieraan mee.

Binnen het Waterbouwkundig Laboratorium van DMOW is gemiddeld nu al 0,5 VTE bezig met onderzoek gerelateerd aan kustbescherming.

Na 2024 blijft bovenstaande interne ondersteuning bestaan.

2) Benodigd personeel in 2024

In 2024 zal met het bestaande personeel in de mate van het mogelijke – naast de afwerking van het strategisch beleidsplan Kustvisie (openbaar onderzoek, verwerken adviezen en bezwaren,...) - de uitvoering van het actieplan 2024-2034 gestart worden. Binnen het huidig bestuursakkoord is er immers in 2024 geen ruimte om extra personeel aan te werven. Dit weerspiegelt zich dan ook in het feit dat slechts een beperkte set van de meest prioritaire acties al in 2024 opgestart zal kunnen worden.

3) Extra benodigd personeel vanaf 2025 en later:

Momenteel wordt ingeschat dat er tussen 2025 en 2034 (minstens) een <u>bijkomende</u> nood is voor de uitvoering van het actieplan Kustvisie aan 33,5 extra VTE personeel binnen de Vlaamse overheid.

Er wordt ingeschat dat 23,5 (van de 33,5) extra VTE in 2025 of zo snel mogelijk erna aan Kustvisie toegewezen dienen te worden. De andere 10 VTE's bij DMOW zijn niet direct vanaf 2025 noodzakelijk, maar zullen tussen 2026 en 2030 gradueel toegewezen moeten worden (gemiddeld 2 extra VTE per jaar tussen 2026 en 2030).

De betrokken organisaties (DMOW, MDK, ANB, DOMG en TV) geven aan dat:

- Vanuit kerntaken en huidige personeelssamenstelling dit intern opvangen niet mogelijk is
- De tot op heden ingezette personeelsinzet kwam uit de reguliere werking van de diverse entiteiten. Daarbij werden andere taken verminderd of op een ander kwaliteitsniveau uitgevoerd. Op lange termijn is dit geen houdbare werkwijze voor alle betrokken organisaties.
- Het is ook geen optie om externe opdrachtnemers voor deze bijkomende 33,5 VTE in te zetten. Gezien de langdurige looptijd van de uitvoering, gezien de noodzakelijke interne kennisopbouw om dit complex plan te kunnen regisseren en coördineren alsook de nood aan inhoudelijke ervaring over de werking van de Vlaamse overheid bij de opeenvolgende projecten de komende decennia dient ingezet te worden op bijkomende interne capaciteit. Bovendien is de kost voor interne Vo-capaciteit meestal beduidend lager dan de kosten voor structureel ingezette externen.

- Voor profielen die puur op projectmatige of tijdelijke basis nodig zullen zijn, zal wel externe ondersteuning ingezet worden.

  Het akkoord van de minister, bevoegd voor bestuurszaken, werd gegeven op 29 januari 2024.
  De minister, bevoegd voor bestuurszaken gaat akkoord voor de voorgelegde personeelsuitbreiding bij de aangehaalde entiteiten voor zover deze intern wordt gecompenseerd binnen de respectievelijke entiteiten.

  In het licht van kerntaken en de huidige personeelssamenstelling zal dus in het kader van de definitieve besluitvorming over het strategisch beleidsplan verder de dialoog moeten aangegaan worden over hoe tegemoet kan gekomen worden aan de nood aan bijkomend personeel bovenop het huidige personeelsbestand.

  Er wordt voorgesteld om voorlopig Kustvisie verder uit te voeren binnen het bestaande personeelskader en om bij de definitieve goedkeuring van het strategisch beleidsplan Kustvisie door de Vlaamse Regering een nieuw uitgewerkt voorstel inzake het benodigde personeel en de benodigde personeelsbudgetten ter goedkeuring voor te leggen.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft een weerslag op de lokale besturen.

- 2 VTE bij Provincie West-Vlaanderen

4. VERDER TRAJECT

Openbaar onderzoek

In het voorjaar van 2024 zal het ontwerp strategisch beleidsplan Kustvisie samen met alle bijhorende bijlagen ter inzage gelegd worden. Iedereen die dit wenst, kan hier schriftelijk op reageren.

Naast de wettelijk minimaal verplichte communicatie zullen in de 10 kustgemeenten infoflyers in alle bussen verdeeld worden. Tijdens het openbaar onderzoek wordt in elke kustgemeente een infozuil geplaatst en ook een fysieke toelichting aan de leden van de gemeenteraad en de adviesraden en aan geïnteresseerde burgers gegeven. Er wordt dan telkens ook de mogelijkheid voor mondelinge vragen voorzien. Er zal ook een online webinar georganiseerd worden.

Inspraaknota

De reacties worden door het projectteam gebundeld in een inspraaknota. Dit document geeft aan op welke manier er wordt omgegaan met deze reacties. De inspraaknota wordt op de projectwebsite gepubliceerd en actief naar alle betrokken actoren en belanghebbenden gecommuniceerd.

Plan-MER

Op basis van de inspraak zal waar nodig het ontwerp Plan-MER nog aangepast en aangevuld worden. Na definitieve goedkeuring van het Plan-MER door het Team Omgevingseffecten, zal het definitieve Plan-MER worden gepubliceerd op de website van het Departement Omgeving (Homepage | Departement Omgeving - Vlaamse overheid (vlaanderen.be)).

Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse (MKBA)

Op basis van de inspraak zal waar nodig het ontwerp Plan-MER nog aangepast en aangevuld worden.
In de toekomst zal deze (ontwerp)MKBA herzien worden wanneer dit door evoluties doorheen de tijd noodzakelijk is.

Ontwerp strategisch beleidsplan Kustvisie

Op basis van de inspraak zullen het ontwerp strategisch beleidsplan Kustvisie en de bijhorende deelonderzoeksrapporten zoals o.a. het Plan-MER en de maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) aangepast worden. Dit zal vervolgens voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van Strategisch Beleidsplan Kustvisie, inclusief het eerste actieplan 2024-2034 en de kaartenbundel van het kustbeschermingslint;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten het ontwerp van Strategisch Beleidsplan Kustvisie, samen met het ontwerp van MER, te onderwerpen aan een openbaar onderzoek in het voorjaar 2024;

3° de ministers bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken, Omgeving, Natuur en Toerisme te gelasten een nieuwe samenwerkings- en bestuursstructuur, zoals voorgesteld in het ontwerp strategisch beleidsplan Kustvisie, verder uit te werken en te operationaliseren;

4° de minister van Mobiliteit en Openbare Werken en de minister van Omgeving en Toerisme te gelasten om een kostenverdeling tussen de betrokken partners uit te werken voor de uitvoering van het eerste actieplan en deze samen met de definitieve goedkeuring van het actieplan voor te leggen aan de Vlaamse regering

5° de minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten om een toekomstvisie voor de kustjachthavens uit te werken en deze ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse regering

6° de minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten om een economische toekomstvisie voor de havens van Zeebrugge en Oostende uit te werken en deze ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse regering

7° de minister van Omgeving te gelasten om een natuurontwikkelingsvisie voor de kuststreek uit te werken en deze ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse regering

8° de minister bevoegd voor Omgeving te gelasten met de opstart van een geïntegreerd planningsproces voor een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Strand- en duingebieden Westhoek en Zeepark" voor de onbebouwde delen van de duinengordel en de waardevolle strand- en duinovergangen in De Panne; De startnota zal zo snel mogelijk aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

De Vlaamse minister van Jusitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- Advies van IF
- Advies van Begroting
- Advies van Bestuurszaken
- Duiding personeelsbehoefte voor Kustvisie actieplan 2024-2034
- Het ontwerp strategisch beleidsplan Kustvisie

De bijlagen van het strategisch beleidsplan Kustvisie:

- Kustvisie Actieplan 2024-2034 - *het volledige actieplan*
- Kaarten kustbeschermingslint voorkeursalternatief - *toont op kaart het kustbeschermingslint voor het voorkeursalternatief*

Beschrijving van de alternatieven:

- Redelijke alternatieven – *beschrijving van alle onderzochte redelijke alternatieven*
- Strandzoneatlas – *beschrijving en visualisatie van de voorbeeldinvullingen van de redelijke alternatieven voor de strandzones*
- Havenzoneatlas – *beschrijving en visualisatie van de voorbeeldinvullingen van de redelijke alternatieven voor de strandzones*

De beoordeling en trechtering van de alternatieven:

- Synthesenota – *synthese van de beoordeling en trechtering tot het voorkeursalternatief, inclusief de Niet-Technische samenvatting van de MKBA*
- Heatmaps integrale beoordeling – *als visualisatie van de integrale beoordeling*
- Juridische en beleidsmatige context – *een overzicht van de bestaande relevante juridische en beleidsmatige randvoorwaarden*
- Ontwerp plan-MER – *het volledige plan-milieueffectenrapport*
- Niet-technische samenvatting plan-MER – *een volledige samenvatting, voor wie het plan-MER niet in detail wil doornemen*
- MKBA – *rapport over de maatschappelijke kosten-baten analyse*

De ondersteunende onderzoeken:

- Overzicht ondersteunende onderzoeken
- Veiligheidsscan
- Referentiesituatie overstromingsmodellering
- Synthese hydromorfologische analyses geoptimaliseerde alternatieven
- Zandbeschikbaarheid
- Kantelpunten gravitaire afwatering en pompgemalen
- Referentiesituatie verzilting
- Zoutindringing alternatieven
- Nature based Solutions
- Referentiesituatie ecosysteemdiensten
- Beoordeling ecosysteemdiensten
- Planologisch onderzoek